

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9

Fylke: Telemark

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Lannidal

Emne: Lævving

Bygdelag: Farygbygd

Oppskr. av: Jens R. Faryg

Gard: Faryg

(adresse): Faryg st.

G.nr. 6 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Av egen

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

no 1.

Det er nesten slutt med lævving nu, men under siste krig satte man sig til med sauer og da blev der lævet en del, men for aarhundre skiftet var lævving aarvis, men efter den tid er det nesten slutt.

2. Det var som regel efter slaakten man begynte med lævvingen, og da tok di Ask og asp Rogn og bjørk, spelden Or, enda det skal vere det kraftigste læv, efter den omjeste teori

3. Di brukte bestandig en bytt sterk sigd som di kalte for lævsigd til at hakke læv med isor til kjovelæv, ellers saa rispen di med haanden ask og kjeldels eit men di hadde som regel ikke noe til at beskytte hendene med

4. Når di lævde asp, det var gjerne langt til skogs, da høg di trærne ned, det var som regel stor asp som var let at brette til kjern og saa satte di af hjelmur (bytt. l.) som di satte kjervane i. Di hjelmure var gjort paa den maaten at man fant en plas mellom 2 større trær med passe mellomrom, og saa høg man greindr av di store felle aspene, som di gjorde klipper av, som di satte en paa hver

2

side av treet og saa hvi di noen lange
smalle Troer som di lagde oppi i di Kløffene
saa det blev en fin bylle at legge Kjerna-
ne paa, di nederste Kløffen kunne da være gam-
ske korte, men maatte være lengre efterhvert
som man kom lengere opover, paa disse byllene
la di da som regel 2 lag med Kjern, antak efter byll-
mens lengde, cir. 50 a 60 Kjern paa hver bylle og
4 a 5 byller paa hver Thelms, naar byllene var
fullt saa la di byll med godt granbar overpaa, og
saa spikra di paa en sterk lette som di
sklemt godt nedpaa for at ikke vinden skulle
rive noe ned, samtidig hvi di av hovedtrærne
i høide med Thelms overkant av samme grunn.

Saa det laar blev da kjørt heim paa vinter-
føre, og var regnet for at være et meget godt
for både til til og hest.

Dette var lærving i skogen, men saa lærva
di hjemme omkring hvor di kjørt det heim.
Hakkelerer av ask og eik lærva di mes omkring
jordene, og lærka det halvsoit, og saa kjørt di
det ind og salta det, di lærerne ask og eik
som di kjørt var saa gamle at di havde sikker-
vert kjørt av flere generasjoner, Bjirk blev
ogsaa kjørt, men det var gjerne til lengre tida
saa den kjerna di og kjørt den heim paa en
bremisleds, og satte dem paa ende hvor di kin-
ne komme til både i tithorene og under

Disse kjørttrærne var som sagt meget gam-
le, og er nedkuggel for lengre tiden, men var
vakk i sin tid regnet for vordifulle, di stod
helst i harneskagane, men havde saa høie
stammer at kreaturere ikke kunne eke
kauvel av di, saa di behøve ikke inngjerding,

Tavor store di var naar man begynte
at kyllle dem er ikke saa godt at si;
men trolig sørgt di nok for at faa di unge
troerne til at briske sig ud, saa der kunne
bli mye lauv paa di og ikke vøke op i
høi lange stammer med lite lauv paa.
Kylletroerne blev aldrig rispet lauv av, naar
di ikke blev kyllt, men kyllinga blev foretak
med visse års mellemrum 6 a 8aar, og for-
aaret havde nok ogsaa meget at si her.

5. Hakkelaiv hadde di en liten høigrind
som di satte paa en brømeisleds og kjørte
hjem paa naar det var halvtørt, hvis det
var lengere tite i marka havde di gjerne
en høi eller lauv tite di kussa det i, og kjørte det
heime paa vinterføre i en høigrind.

naar di havde kjerva kjerv saa skar di en
skaare i en pinne, og di rekna i 5 kjug i et
hundre, Stierlaiv har jeg ikke hørt om
her. 8 kuer og sauev faar lauv, kuenes faar
en kjerv i maallet en gang om dagen, sauev
faar opløst en to eller 3 kjurver, alt efter an-
-sæt, Hesten faar gjerne en kjerv aspelaiv
om kjelden. 9 asp hjelmelaiv er regna for godt
for. 10 har aldrig hørt at di har sankt Alme-
laiv til grisen, vel av den grunn at her
nesten ikke fins alm her.

1861

Utdrag av brev:

"spøragsmaal 11 og videre er intet at svare paa herfra,
da jeg aldrig har hørt om fellelauving her, det maa
vel helst ha vært praktisert i almenninger, som der
ikke fins noen av her.

B. Lauv som rakes sammen paa bakken har jeg heller
ikke hørt har brukt her til for. Med hensyn til
nødsfor forresten har jeg utover hvad jeg skrev om
skav og beit intet at skrive om, da saant som vilde
røtter tare og tang, saavit jeg har undersøkt, ikke
har vært brukt her, iallefal ikke i mans minne."

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Til Norsk Ethnologisk Gransking

Hermed sender jeg hvad jeg har svare paa emne no 9. Læring,] spørgsmaal 11 og videre er intet at svare paa herfra, da jeg aldrig har hørt om fellerlæring her, det maa vel helst ha vort praktiseret i Almenninger, som der ikke fins noen av her.

B. Lær som rakes sammen paa bakken har jeg heller ikke hørt har brukt her til for.

Med hensyn til nødsfor foresten har jeg utover hvad jeg skrev om skar og beib intet at skrive om, da saant som vilde rötter tare og lang, saavidt jeg har undersøkt, ikke har vort brukt her, iallefal ikke i mansminne.]

brukt in delvis

5 Juli 1948

avskrevet i

Arbeidsgat

svant. 2/6-57

Jens R. Færøy

J.K.

Færøy st.

[-]

1861

NORSK ETHNOLOGISK GRANSKING